

REDACȚIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articuli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:

Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Discursul

protopresbiterului Alexandru Munteanu, delegat, consistorial, rostit în conferința pastorală a preoțimei din tractul Tincea, ținută la 13/26 oct. 1911 în opidul Tincea.

Prea Onorate Domnule Protopop,
Onorată Conferință!

Am primit cu bucurie ordinul V. Consistor, ca să-l reprezint în această adunare de slujitori și ministrii ai Domnului, în mijlocul iubiților frați preoți din tractul protopopesc al Tincei. Înainte de plecare, am simțit în sufletul meu ca o lină mișcare de aripă. Sub ea parcă vorbea o ființă vie. Era glasul conștiinței. Mă îmbărbăta, mă lumina și mă încurajă cu șoapte dulci de maică: Ia-ți crucea ta și pleacă voios la drum. Mântuitorul Hristos îți dă toiag și te însoțește. Vă salut, dar, în numele Lui, vă descopăr dragostea mea cu căldura inimei sincere. Dau laudă lui Dumnezeu, că m'a învrednicit să vă văz adunați în această conferință, dar vă rog, și în numele Mântuitorului nostru Isus Hristos, cer dela frații voastre, să mă primiți cu încredere și bunăvoință. În toate sfătuirile și hotărârile noastre să ne conducem de dragoste evanghelică. Să conlucrăm în armonie îngerească pentru zidirea noastră și pentru fericirea credincioșilor, încredințați păstoririi noastre sufletești.

Ori de câte ori ne adunăm în numele Mântuitorului Hristos și suntem pătrunși în toată ființa noastră de învățăturile sale sublime, avem nădejdea împlinirii, făgăduinței din cuvintele: „Unde sunt doi sau trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor“. În ceasul acela, în care suntem pregătiți a sluji Domnului, cu iubire înflăcărată, cu dor sfânt de a ne lumina unii pe alții, când ridicați peste mizeriile lumii acesteia, ucidem șarpele îndoielei din inima noastră și credem necondiționat în toate lucrările, actele și momentele sfinte de sub durată slujbelor dumnezeiești, eată-L! Isus Hristos strălucește în mijlocul nostru ca soarele. Ne descopere înțelepciunea și lumina dumnezeieștilor

sale scripturi, ca să le înțelegem, să ne întărim în ele, să le vestim la toată lumea, pentru zilele noastre și pentru veacurile viitoare.

Ne-am întrunit, deci, frații mei iubiți spre lauda și mărirea lui Dumnezeu. Și tot laudând și preamărindu-l să ne despărțim, cu făgăduință sfântă, a și nizuți pentru împlinirea programei de muncă la care ne vom angaja.

Din cuprinsul vast al chestiunilor, cari s'ar putea aborda cu deplină însuflețire și cu succes mulțumitor în conferințele noastre preoțești voi lua două chestii principale actuale, cari le voi atinge în firul acestor idei, căutând a răspunde cât mai clar întrebărilor, ce se vor fixa în jurul lor.

În legătură cu ele voi prezenta icoana frumoasă a preotului ideal și icoana tristă a preotului slab și superficial. Vreau să plecăm de aici cu merinde sufletească curată și înălțătoare, îndemnându-ne la o vieață preoțească simplă și ideală.

Vom căuta să răspundem cât mai limpede acestor două întrebări:

1. Cum se găsește astăzi, ce văz și trecere are în lumea modernă biserica noastră, ca biserică ecumenică?

2. Suntem noi totdeauna vrednici de altar și, de fapt, este liber de grijile lumesti sufletul nostru pe timpul serviciilor dumnezeiești, deosebi la sfânta liturgie?

Pe cât permit cădrele înguste ale unui discurs inaugural, voi căuta să aprofundez aceste întrebări și cu ajutorul lui Dumnezeu, să răspund — după slabele mele puteri — rezolvindu-le în conformitate cu praxa și știința bisericești ortodoxe.

O mică parenteză.

Când V. Consistor a contemplat reluarea firului conferențelor pastorale normate în circulara Nr. 602 Prep. dela 24 Iul. 1904, și când prin ord. Nr. 1100/155 II 911 a dispus ținerea conferențelor pastorale, mi-am închipuit numai decât, că prin lărgirea terenului lor de muncă și prin aplicarea conducerii centrale, să are în vedere o conziderație și privire superioară, de-a se înfăptui acolo unde se cuvine, și în cadrele

statutului organic, unirea forțelor răslețe, mult dorită și des accentuata organizare a preoției noastre.

Dar, acum să ne coborâm puțin în camera sufletului nostru și să cercetăm, că oare, garda preoților lui Hristos, noi păstorii bisericii ort. române a lui Hristos, suntem noi gata a ne înrola sub steagul crucei, cu deplină vitejie? Primeritu-ne-am, înnoitu-ne-am sufletul, pentru a lua lupta cea mare și sfântă în contra păcatelor noastre proprii, în contra păcatelor poporului, în contra duhului lumii, care ne ademenește?

Veniți-am des de dimineața, ca cele ce au au fost cu Maria? Crezut-am ca și dânsule, „că a înviat Domnul omorînd moartea?”

Numai în acest chip și în această ordine de idei, întăriți în sufletul vostru, vom fi un organism sănătos, tare în convingeri și nestrămutat în voință. Suntem poate slăbiți și oboșiți? Nu! „Luați Duh sfânt” căci „Domnul tărie poporului său va da, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace”.

Si acum ad rem.

Intrebarea: *Cum să găsește astăzi, ce vază și trecere are în lumea modernă biserica noastră ca biserică ecumenică? Voiu rezolvi-o cu un bărbat strein de neamul meu românesc, fost odinioară romano-catholic, dar trecut și azi învâpăiat aderent al bisericii ortodoxe.*

Este Dr. I. Overberk, care în petiția adresată Sf. Sinod al Rusiei, când și-a exprimat dorința să fie primit în sinul bisericii ortodoxe dar mai ales în articolul scris în „Gazeta, de Augsburg”, eată, cum se exprimă despre biserica ortodoxă:

După-ce am studiat mai multă vreme tendințele de unire religioasă, cari se manifestă în occident, mi-am câștigat în anul 1865 convingerea, că nu poate exista o altă cale pentru a ajunge la unirea salutară a bisericilor, decât întorcându-ne napoi către biserica creștinătății neîmpărțite, așa, cum a existat ea înainte de despărțirea apusului de răsărit. Această biserică a fost păstrată în toată cărăția ei, în bis. ort. orientală“*)

Iar în alt loc, acelaș savant se exprimă:

„Biserica ort. orientală aducându-și aminte de sfânta misiune universală s'a hotărit să-și facă datoria și să întindă mâna bisericii ortodoxe catolice restaurate, va să zică: în taina puterii sale dumnezeiești, biserica ort. orientală și-a întins aripile albe și curate asupra întregului univers și cuceririle ei, pașnice, făcute în apus, nu de mult, și chiar acum în zilele noastre, este dovada cea mai puternică atât despre ori-

ginea ei divină ca fiind întemeiată și organizată de mântuitorul nostru Isus Hristos, cât și despre vaza, trecerea și nimbul, ce fără nici un prozelitism premeditat și sistematic, și la câștigat în cercurile înalte și savante din apus.

În urmarea acestora, alături de sentimentul convingerii nestrămutate în originea ei divină, noi preoția ort. de azi, avem acum și vom avea mai ales în viitor îndatoriri mai vaste, decât în trecut. O misiune îndoit de frumoasă ne suride, dar și îndoit de greă ne apasă umerii; prea natural, că simțim o răspundere mai mare înaintea lui Dumnezeu, căci deși avem drum limpede și luminat de sfânta-i lumină cerească, unii și uneori, tot mai orbecăm în întunec.

Dacă dorim, în mod sincer să păstorum turma lui Hristos, să cetim și să medităm asupra cuvintelor pline de înțeles larg ale înțeleptului Sirah (C II v. 1. 2).

„Fiule de voești să slujești lui Dzeu, gătește-te la ispite, smerește-te întru inima ta și rabdă“.

În aceste cuvinte veți găsi icoana trecutului, prezentul și viitorul fiecărui preot ortodox român.

În acest cadru este turnată oglinda majică a vocațiunei sale sublime.

În urmare trebuie să lăpădam înclinările rele din natura și ființa noastră, pentru că cine nu se sârguește a-și înmulți virtuțile, cine e legat mai mult de lume, decât de idealul apostoliei, acela nu poate fi preot ortodox; unul ca acela recunoască dela început, că și-a greșit cariera, căutând a și-o schimba cu alta potrivită firei și aptitudinelor sale.

Nimenea, nici pe o singură clipă, să nu se rușineze de statul său; nimeni să nu fie între noi slab cu duhul, abătut și intristat. Soarta bisericii ortodoxe este în mâinile lui Hristos și a bunilor săi păstori sufletești. Biserica ortodoxă va eși învingătoare, cu arma cuvântului adevărului, carele este numai unul și în cer și pe pământ. Va învinge fără lupte sgomotoase, fără diplomație și fără vărsări de sânge fioroase; fără averi cheltuite, fără suflete înșelate, fără ură și venin. Așa în pace cu Duhul blândeții, sub raza crucii, cu focul dragostei curate față de deaproapele nostru.

O singură armă, va străluci, etern în fața lumii, căvântul Domnului, predica însuflețită.

Sfântul apostol Pavel, în epistola către Corinteni C. IX v. 16 17. zice:

„Amar mie de nu voiu binevesti, că nevoie face asupra mea; diregătorie îmi este încredințată“.

Apostolul când zice despre sine: *amar mie de nu voiu binevesti*, ne dă să înțelegem, cât este de mare datoria noastră, că să grăim po-

*) „Rev. teol“.

porului din amvoanele noastre, despre datorințele și drepturile creștinului în viața aceasta.

De aici să învederează, că cea mai de căpetenie datorință a preotului este: a lumina mintea parohienilor noștri cu învățătura drept-credincioasă a bisericii noastre, despre credința nădejdea și dragostea creștinească, prin predicarea cuvântului dumnezeiesc, „cu vreme și fără vreme”, pregătit serios și sistematic.

Acum, spre a răspunde la a doua întrebare:

„Suntem noi totdeauna vrednici de altar și de fapt, este liber de grijile lumesti sufletul nostru pe timpul serviciilor dumnezeiești — deosebi la sfânta liturgie? — trebuie să analizăm puțin calitățile spirituale ale preotului bun, cât și a celui slab și superficial și să scoatem o concluziune dreaptă și logică din constatările făcute.

Calitățile spirituale ale preotului bun, le găsim mai bine fixate în sfânta scriptură. Să căutăm locul potrivit la epist. Ap. Pavel către Timotei III 2 și IV 6. Eată ce vom găsi: „*aceste toate le vei spune fraților bună slugă vei fi lui Isus Hristos, hrăpindu-te cu cuvintele credinței și ale bune învățături, căreia ai urmat*” apoi: „*Poruncește acestea și învață. Nimeni tinerețele tale să nu le defaime; și te fă pildă credincioșilor cu cuvântul cu petrecerea, cu dragostea cu duhul, cu credința, cu curăția. Păzește cetirea și mângăierea și învățătura. De aceste să gândești, întru aceste să gândești întru aceste să fi, ca procopseala ta să fie arătată întru toate. În fine: „Cele-ce ai auzit dela mine prin multe mărturii, aceste le încredințează la oamenii credincioși, cari îndestulați vor fi a învăța și pe alții. Nevoește-te să te arăți pe tine, însuși lămurit înaintea lui Dumnezeu, lucrător nerușinat, drept îndreptând cuvântul adevărului. Eară de cuvintele cele deșerte, cele spureate, te ferește că spre mai multă necucernicie vor spori. Și slugei Domnului nu i-se cade să se sfădească, ci blând să fie către toți, învățător suferitor cu blândețele, certând pe cei ce stau în potrivă. (II Timotei 2. 14. 15. 24. 25).*”

Aceste cuvinte ca povețe și sfaturi simple, dar profunde, nu au lipsă de nici un comentariu. Le înțelege poporul uneori mai bine decât preotul, care nu le mai citește și nici nu le mai urmează. Tot în aceste cuvinte în modul cel mai clar și mai autentic vedem ilustrată activitatea păstorului celui bun, căci dânsul deschide adesea acest loc al sf. scripturi, își întocmește viața și faptele în totdeauna în conformitate cu aceste sublime povețe apostolești, iar poporul din comuna lui înfloresce și înaintea în toate privințele.

Spre deosebire de păstorul bun, avem dureri, și unul slab, leneș, superficial. Față de acest soi de preoți slabi, leneși și superficiali latinul zice: „*Omne malum et clero*”.

Este, de altcând, prebine știut, că preotul cel slab, își atrage necondițional blăstămii lui Dumnezeu asupra sa. Evang. Matei (Cap XXIV v. 50 51) zice:

„*Veni-va Domnul slugei aceleia, în ziua, în care nu așteaptă și în ora în care nu știe și-l va despica pe el în două, și partea lui cu făfarnicii o va pune*” iar către cel leneș, încă din vremea veche (Prof. Osia IV) să zice: „*pentru că ai lăpădat știința și eu te voi lepăda, ca să nu preoțești mie*”. Prof. Malachia (C II 1. 7.) înălțând pe preot la rangul de inger, îl face în modul cel mai îngrozitor responsabil, pentru părăsirea studiului, pentru tândălirea serviciului divin, când zice: „*De nu veți asculta și de nu veți pune întru inimile voastre, ca să dați mărire numelui meu, zice Domnul atotțiitorul, voi trimite peste voi blăstăm, și voi blăstămă binecuvântarea voastră căci buzele preotului vor păzi știința și legea o vor cere din rostul lui, că ingerul Domnului atotțiitorul este el*”.

Cel superficial care d. e. săvârșește, în Dumineci și sărbători, sfânta liturgie borborosindu-o mecanicește; care nu face liturgie, în cutare duminică ori sărbătoare, pentru că nu s'a îngrijit să aibă din vreme prescuri, care zice o ectenie, o rugăciune cu gândul aiurea, fără să străbată cu sufletul său senzul cuvintelor sublime, ce le rosteste.

Acestuia și soților săi de sigur dreptul judecător le va arunca aspră osândă și va zice: „*Isvoare și nori fără de apă, arbori neroditori, de două ori morți*” (Iuda v. 12) „*orbi și muți*” întrași în focul cel mai din afară.

**

Învindându-se în viața pastorală, în săvârșirea slujbelor, a sfintelor taine, multe și felurite greșeli, abateri, deosebiri, anomalii, și lipsuri, pe care fie care ochiu ager și suflet înțelegător le observează, vedem cu toții, că pentru sanarea rețelilor, pentru introducerea ordinii bune era de lipsă să se dea o deosebită atenție uniformității statornice și corecte în toate funcțiunile pastorale, aceasta putea găsi o cristalizare, o formă completă numai în adunările noastre preoțești după tracte, adecă în conferențele preoțești pastorale.

Nimenea așa dar nu poate tăgădui, o singură clipă, necețitatea conferențelor pastorale, pentru că toate lipsurile și abaterile se pot delătura numai prin o consfătuire sinceră și frățească prin o luminoasă pătrundere a spiritului de asociere adecă prin organizarea preoției

pe temeuri pastorale, în cadrele statutului nostru organic. Aici se poate regula și îndruma viața intimă preotească și cea strict oficială, aici se poate exercita un control reciproc, să poate vedea cu ușurință, care dintre noi preoții s'a avântat cu sufletul până la vrednicia de a se numi: „îngerul Domnului atotfiitor?”

Acesta ar fi un exemplu viu înaintea ochilor noștrii. L-am admirat, l-am iubit, l-am imitat cu dor dumnezeesc, de a ne înălța și noi cu duhul la împlinirea chemării, cu devotament și sfințenie. Aici se pot îndrepta greșelile se pot nivela asperitățile și divergențele, se pot valida forțele și selecționa valorile spirituale.

Este prea firesc, că în judecata noastră, care va trebui să urmeze, ne vom adânci spiritul în cuvintele apostolului Pavel (1 Corint. 11. 31.; și 2 Corint. 13. 5.) „*Dacă ne-am judeca pe noi înșine, nu ne-am osândi. Examinati-vă pe voi înși-vă, dacă sunteți în credință, căutați-vă pre voi; nu cunoașteți înși-vă, că Isus Hristos este în inima voastră.*”

Să pătrundem puțin în sufletul păstorului slab și leneș. Acesta nu se va fi examinat decât în trecut, cu o condamnabilă ușorință și nepăsare. *La baza gândurilor, simțirilor și faptelor unui asemenea preot, roade vereme necredinței ascunse, ori al îndoielii mărturisite.*

Care trebuie să fie atitudinea și punctul nostru de vedere, colegial, dacă-l știm și cunoaștem pe cel chinat de duhul negru al îndoielii? Il apropiem de sinul nostru, îl ridicăm cu privirea dela pământ la cer; îl întărim în suflet, lămurindu-i adevărul și adăpându-l la izvorul cel pururea dădător de viață al sfintei scripturi.

Dacă va rătăci și pe mai departe în labirintul fărădelegii și al necredinței, nu-l vom urî, nu-l vom împinge la păcate, ci-l vom lumina cu blândețe cu dragoste frățească, dar și cu energie, poruncindu-i în numele tuturor fraților în Hristos, să nu cuteze a face sfânta liturghie, să renunțe a lua patrafirul în grumaz, până nu-și va reveni, până nu-și va aprinde făclia credinței, până nu va dovedi cu fapte că poartă în sânu-i flacăra dragostei nestinse față de sfântul altar și sfânta chemare a apostoliei. Va trebui să facă plinsoare pentru păcatul cel mare de-a nesocoti puterea tainei preoției, primește prin mijlocirea și punerea mânilor Prea Sfințitului Său episcop hirotonisor.

Se poate întâmpla, On. conferință, că preotul necredincios, din precauțiune omenească speculativă, și de teamă să nu fie urmărit, nu să descopere înaintea noastră, ci-și ascunde necredința.

Unul ca acesta cum se va îndrepta? Cum îl vom cunoaște? Sfânta scriptură zice: „Din

roadele lor îți veți cunoaște pre dânsii. În ce chip și în ce formă să manifestă roadele acelea? În lipsa pietății și a fricei de Dumnezeu. În cerbicoșia păstrării lucrurilor lumești, ca superioare celor spirituale. La funcțiunile preoțești în genere, special când săvârșește sfânta liturghie. Prin amestecul de vorbe profane cari se aud din gura lui *înainte sub durată și la sfârșitul serviciului divin*, îl vezi coborînd însemnătatea tainei la un lucru de tot comun, ba chiar ridicol.

Este drept, că în domeniul conștiinței altuia nimenea nu poate intra ușor, ear judecata poate să fie câte odată pripită, ori de-adreptul falză.

În cazul, când au făcut o judecată rea asupra unui frate în Hristos, și când ne-am convins că am greșit mergem zimbînd și cu fruntea înălțată să-i cerem ertare. El se va mira. Nu va cunoaște tăria voinței noastre. El va zice: „nu mi-ai greșit”. Noi îi vom arăta greșala noastră înbrățișându-l și sărutându-l ferbinte, cu lacrimi de bucurie... Dar, ce să zicem despre unii, cari cutează a se apropia de altar, a servi dumnezeiasca liturghie, după împreunare sexuală cu soțiile lor? Ce să presupunem despre alții, cari intră în biserică, intră chiar în altar, mînioși sfădiți mai întâi preot cu preot, apoi cu parohienii lor. Ce să credem despre acei preoți, cari avînd ziua următoare liturghie, chefuiesc înainte, fac liturghie în mod mehanic, frecându-și nervoși ochii oboșiți de insomnie și grăbindu-se la un mic „calabăr”.

Ei, bine, fraților, asta nu poate merge până la infinit tot așa! Am amintit numai puține din câte ar fi de amintit, dar las, ca să cugete fie care la sine, la viața și faptele sale și dacă le găsește în contrarietate cu legea morală, cu caracterul preoțesc, să-și fie singur judecător drept și sever și să-și creieze un drum nou, spre o viață nouă și plăcută lui Dzeu.

Bine înțeles, că dacă la lucrurile materiale trebuie îndelungă răbdare și sârguință, la cele spirituale îndeosebi se recere o muncă intensivă până la sfârșitul vieții noastre, o muncă sistematică și ordonată. Va trebui să ne învățăm unii pre alții a face binele, a săvârși astfel de fapte, cari înalță, întăresc și onorează statul nostru preoțesc.

Și fiind-că în urma acestor constatări putem afirma cu toată convingerea sufletului, *că foarte de multe ori nu stăm cu vrednicie înaintea sfântului altar și nu-i liber de grijile lumești sufletul nostru*; că prin urmare, să impune o purificare a vieții noastre, ca să fim vrednici a servi lui Dumnezeu, după sfintele canoane și după tipicul bisericeii. Majestatea serviciului divin culminează în sfânta liturghie.

Fie care preot are datorință a-si feri sufletul de focul geenei, deci e obligat a se pregăti conștientios de oficierea sf. liturghii.

Credința preotului, ca și în genere a creștinului trebuie neconținut hrănită și după cum ne învață sf. scriptură, să păstrăm știința. Zi și noapte să ne învățăm pre noi înși-ne și numai așa să îndrăznim a învăța și pre alții. Să ne fie cugetul tot mereu la Dumnezeu, să-i cerem cu lacrimi de căință ajutorul său cel sfânt la studiul nostru. Să adunăm, ca albina mierea din flori, cât mai înaltă și mai profundă știință teologică.

Curați, luminați, buni, blânzi, vrednici de jertfa cea fără de sânge, când vom urca amvonul, după prefacerea sf. taine, la priceasnă, ca râul de lapte să curgă și ca parfumul dulce, ce exală din flori, să țîșnească din sufletul nostru prin graiul dulce românesc, cuvântul lui Dumnezeu.

Farmecul sfânt, lumina ce se revarsă în suflete să înoiască firile abătute delă adevăr să le determine la faptele milei trupești și la faptele milei duhovnicești.

Lacrimile căinței să inunde fața brăzdată de trudă a poporului, lacrimi să curgă din ochii înnoptați de umbra și fiorul patimilor și fără-delegilor omenesți; să simți, preotule, tu, că „Duhul sfânt prin aer zboară“, când ridici ochii tăi răpiți de ideal, și când privești în fața înbușorată și senină a poporului tău, devenit dintr'odată bun și blând ca un copil, și cuminte ca un sfânt!

Să te bucuri, în taină, cu îngerii atunci, o frate în Hristos, să-ți faci semnul crucii, și să-ți șoptești, printre lacrimi, un Doamne-ajută!

Ce frumos tablou am să-ți deschid naintea ochilor sufletului său! Puterea cuvântului, arta de-a îndulci sufletul, prin farmecul graiului, îl simți, într'o duminică, în bisericuța din satul X, unde este un popor crescut în frica lui Dumnezeu. S'a deprins cu predica, ca micul copil cu țîța maicii sale. Aici să stai și să ascuți predica confratelui N. orator bisericesc cu nume stabilit. Să-l auzi cum începe blând, duios, cu fața scaldată în razele soarelui, ce străbat pe amvon. Să-l privești transportat, de adevărurile ce le spune. În biserică tăcere. Auzi palpitările mai repezi din inimile poporenilor săi, și înțelegi, că sufletul invie trupul, și din pacea sălășluită în inimi, din armonia sufletelor la rugăciunea dela finea predicii, ești convins, că predica a fost gustată, absorbită și savurată cu dor dumnezeiesc. Și de-odată simți, cât este acolo de-acasă blândul Isus. Câtă putere să ascunde în biserică de lemn a satului aceluia, ce duh străbate faptele oamenilor, cum le este traiul zilnic și cum sunt păstrate „pe sfânta masă de altar“, comorile sufletești ale

acestor buni creștini! De-ar veni apa să-i înnece, iei scapă teferi, ca prin minune. De-ar veni văpaia focului să-i ardă, le trimite Dumnezeu o ploaie recoroitoare, nu suflu ceresc, ca preste tinerii din cuptorul Vavilonului și rămân întregi nevătămați ba nici urgia oamenilor, nici focul iadului nu-i va ajunge și nu-i va nimici! Acest tablou aș dorî eu să-l vedem în toate duminicile și sărbătorile, în toate bisericile noastre; ieșind dela biserică poporul să plece liniștit acasă, cu balzamu mângăierii în suflete. Credeți poate, că e greu lucrul acesta? Nu. E ușor! Voință să avem și vom putea!...

Intr'o biserică înzestrată cu toate calitățile biserice primite instituite de Mântuitorul Hristos și dumnezeieștii săi apostoli, înzestrată cu darul de a fi o biserică universală, pentrucă așa a creat-o stăpânul iei; într'o biserică, care nu va mai putea fi hulită, asuprită și înlăturată, cu un cler plin de vraja chemării apostolești, eu văd în potirul cuminecăturii pe însuș Hristos mântuitorul, luminând sufletul neamului meu, cu nemărginită dragoste, printr'un zimbet divin... pentrucă neamul acesta iubește pe Domnul Dumnezeu, crede în Isus Hristos, și speră în ceasuri grele, în umbrirea ocrotitoare a Duhului sfânt. Dar eată, cum grăește poetul Al. Vlahuță cătră învățătorii și preoții neamului românesc:...

„Voi căror vi-s'a dat solia sfântă

De preoți ai acestei mari puteri
Voi, în al căror suflet să frământă
Intunecate valuri de dureri.

Și gânduri de-un întreg popor gândite
Nu duceți minuatul vostru dar
Ofrandă mânilor nelegiuite,
Ci, ca pe sfânta masă de altar.

A împărțării taină prea curată
Așa cuvântul să vi-l pregătiți
Ca mii de inimi la un fel să bată
Și miilor de veacuri să vorbiți“.

Iar eu mai adaog:

În casa preotească mică și săracă
O prescură, o cruce și o lumină,
Atâtea suflete de credincioși împacă,
Și-atâtea suferinți-amare-alină.

Trimite dar trimite-ți Sfântul Duh Stăpâne,
Și gândul rău al trupului l-omoară,
Și în locul urei și a ceterelor păgâne,
Ca'ntrun altar, așează a dragostei comoară.

Predică

despre dragostea creștinească.

— Din prilejul conferințelor pastorale. —

„Zi numai cu cuvântul și se va
tămădui sluga mea“ Luca 7. 7

Dragostea este cea mai înaltă virtute creștinească. Aceasta o știm noi din scrisesele apostolului neamurilor a lui Pavel, cătră Corinteni. În acelea scrisese Pavel

după ce arată, că Dzeu a pus „în biserică întâiu pe apostoli, a două pe proroci, a treia pe dascăli, după aceea pe puteri, apoi darurile tămăduirilor, ajutorințele, isprăvnicile și felurile limbilor“, adaugă „și încă mai înaltă cale vă arat vouă... (I Cor. 12—27—31) de așa grăi în limbi. Ingeresti și omenesti... iară dragoste nu am, nimica nu sunt“ (ibid 13, 1) „și acum rămâne — adaugă a grăi același apostol — credința, nădejdea, dragostea, acestea trei: iară mai mare dintre acestea este dragostea“ (ibid 13, 13).

Aceasta virtute creștinească este calea cea mai bizuită, cărarea cea mai dreaptă, pe care creștinul poate mai cu înlesnire ajunge la viață cinstită aici și la fericirea de veci dincolo de mormânt. Ce e drept sunt multe poruncile lui Dzeu și multe și căile, despre cari cu tot dreptul se poate zice „căile ei sunt bune și toate cărările ei cu pace“ (Pilde 3, 17) dar toate au aceeași țintă, același scop, pe care Pavel îl cuprinde în cuvintele: iară plinirea poruncii este dragostea“ (I Tim. 1, 5). Pe aceasta cale, pe calea dragostei creștinești, au umblat apostolii, precuvioșii, dreptii, pustnicii și toți sfinții și tot pe aceasta cărare a umblat și sutașul din s. evanghelia de azi, care cu toată, că nu era iudeu, totuși a nutrit o dragoste așa de mare față de sluga sa, încât văzându-l zăcând greu bolnav, n'a pregetat a merge însuși la Mtorul și a-l ruga zicând: „Doamne sluga mea zace în casă bolnav rău chinându-se... Zi numai cu cuvântul și se va tămădui sluga mea“ și tot calea dragostei a fost aceea, care l-a îndemnat pe sutașul să părăsească idolii, la cari s'a închinat el, moșii și strămoșii lui și recunoscând pe Ml de Dzeu și om să imbrățișeze cu toată căldura inimei sale, credința, binevestită cu graiul și întărită cu semne și minuni de Dzeescu învățator.

Iubiților creștini! Dragostea sutașului din s. evanghelia de azi față de sluga sa, este pentru noi o pildă vie, un îndemn puternic, ca și noi să iubim pe deapropoalele noastre și atunci, când li este bine, când este îndestulit, dar să-l iubim mai ales atunci, când ajunge la boală, la necazuri, la lipse și neajunsuri.

Odinioară Farizeii poporului evreesc, auzind că Isus a astupat gurile Saducheilor, celor ce nu credeau în înviere, s'au adunat și s'au sfătuit și ei să-l ispitească; dreptce unul dintr'ansii l-au întrebat grăind: „Învățătorule, care poruncă e mai mare în lege“ (Mat. 22, 36). La aceasta Isus a răspuns: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta e întâiu și mai mare poruncă. Iară a doua asemenea acesteia „să iubești pe deapropoalele tău ca pe tine însuși“ (Mat. 22, 37, 39), ce poruncă măreață! Va se zică să nu se iubească omul numai el pe el, iar pe deapropoalele său să-l uite, pentrucă doar așa ar cere firea noastră cea stricată prin păcat, ci dragostea aceea, ce o are omul față de sine însuși, să o întindă neștirbit și asupra deapropoalei său și precum omul pe sine însuși nu se iubește cu fătărie întocmai așa și pe deapropoalele trebuie să-l iubim cu cea mai fierbinte și mai neprihănită dragoste, dorindu-i lui toate acele bunătăți trupești și sufletești, ce ni-le cerem, ce ni-le poftim nouă. Aceasta o pofteste dela noi Ml și prin cuvintele: „Toate acelea, ce vreți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea“ (Mat. 7, 12). „Iați aminte fiule întru toate lucrările tale și fi înțelept întru toată petrecerea ta și ce urăști tu nimărui să nu faci.“ (Tovit 4, 19) zice Tovit pătritorul său Tovie; „Ce ție nu-ți place altuia nu face“ adaugă proverbul nostru. Așadar acele bunătăți, ce ni se cere omului pentru sine să le poftască și deapropoalei său și din potrivă tot răul, ce nu ar vrea

să i-se întâmple lui, să nu-l poftască. nici deapropoalei său. Dar să fiu mai lămurit. Nu îți place să-ți se înstrăineze nimic din ce ți-a dăruit Dzeu și ți-ai căștigat cu lucrul mânilor tale? Nu vrei să-ți vatăme cineva onoarea, cinstea, omenia și numele tău cel bun? Apoi nu înstrăină nici tu nimic dela altul și nu vatăma cineva și onoarea nimănui. Și iarăși: poftesti să-ți facă ție alții bine și la vreme de lipsă să te ajutore, să te stimeze și să te vorbească numai de bine? Apoi pofteste și fă și tu toate acestea, potrivit cu puterile tale, semenilor tăi.

Aceasta este l. Creștini, plinirea poruncii iubirei deapropoalei și porunca acestei iubiri, care e îndatorat a o plini fiecare creștin, a plinit-o cu scumpătate, deși nu era încă creștin sutașul din evanghelia de astăzi, atunci, când și-a iubit sluga sa ca pe sine însuși, pe când acel slugă era deplin sănătos era îndestulit și fericit. Și de unde știm noi aceasta? Din s. evanghelia. Evanghelistul Luca ne spune, că sluga era la sutașul de cinste (Luca 7, 2), Și dacă un păgân, cum era acest sutaș, își iubea sluga sa cu aceeași dragoste, cu care se iubea pe sine însuși, cu cât mai mult e de lipsă, că creștinul să iubească pe deapropoalele său și atunci când acela e în stare bună, când e îndestulit cu soarta sa și prin urmare fericit. Iar aceasta e dator creștinul să o facă pentrucă deapropoalele nostru este chipul și asemănarea lui Dzeu și dacă noi iubim pe Dzeu atunci de bună samă trebuie să iubim și făptura mânilor sale căci pe de o parte iubirea făpturii se reduce la iubirea ziditorului, iar de altă parte iubirea noastră către Dzeu numai prin iubirea deapropoalei, ca făptura a lui Dzeu ajunge se fie desăvârșită; pe lângă aceea deapropoalele nostru a fost răscumpărat cu sângele cel scump al Mântuitorului, sânge vărsat pe Golgota, iar dacă Dzeu așa a iubit pe tot omul din lume, încât și-a dat pentru el chiar și sângele său cel prea curat și sfânt, cu atât mai mult e dator fiecare dintre noi a iubi pe deapropoalele său, pe care însuși Dzeu l-a prețuit așa de mult în urmă pentrucă noi toți avem unul și același tată în ceriuri: pe Dzeu, suntem dar frați și totodată fii al aceluiasi părinte, chemați spre viață, chemați spre fericirea de veci. Creștinii cei dintăiu, chiar din aceasta cauză, le aveau toate comune „iară a mulțimei celor ce credea era o inimă și un suflet și nici unul din cele ce avea zicea, că este ceva al său, ci era lor toate de obște.“ (F. Ap. 4, 32).

Și acum ne întrebăm oare creștinii de astăzi, plinesc ei cu scumpătate porunca iubirei, porunca dragostei deapropoalei? Puțini, foarte puțini urmează, în împlinirea acestei porunci, sutașului din evanghelia de astăzi, — în cei mai mulți s'a stins deja focul acestei iubiri și locul ei l-a luat clevețirea, ura, pisma și răutatea. Nici nu vezi la oamenii din zilele noastre mai plăcută cuprindere decât clevețirea. Unii ne vorbim de rău pe alții. Când ne cercetăm ori când convenim nu facem altceva, decât clevețim și hulim. Neguțătorul își vinde marfa clevețind pe ceilalți neguțători, măestrul în atelierul său muncește hulindu-și consoții, plugarul privește cu ochi răi dacă sămănăturile deapropoalei său, lucrate de bună samă cu grijă și sârguință, sunt mai frumoase ca ale sale; oficiantul, nici el nu se lasă mai pe jos laudându-și munca sa intelectuală, priceperea și înțelepciunea, se silește, după puțință a întuneca meritele altuia. Dacă cineva înaintează în cinste în omenie și în renume, se găsesc zecă și chiar și o sută cari îl hulesc, cum știu ei mai urât, silindu-se a trage la îndoială omenia și cinstea lui, ba se adună chiar și se consfătuiesc ce se facă și cum se dreagă ca respectivul să fie despoiat cu ori ce preț de bunul nume, la care, știe Dzeu, după câtă muncă, răbdare

și abnegațiune a ajuns. — Cine va numi pe unii ca aceștia creștini? și cine va cuteza să zică că acești bătători plinesc iubirea de aproapele? Cine? Nimenea, — pentru că „dragostea nu pizmăiește, dragostea nu s'îndărătnicește, nu se trufește, nu se poartă cu necuviință, nu caută la ale sale, nu se întărită, nu gândește rău”. (I Cor. 13. 4—5).

Și dacă creștinul e îndatorat să iubească pe de aproapele său, ca însuși pe sine atunci, când acela e în stare bună și îndestulătoare cu atât mai mult e îndatorat a-l iubi atunci, când de aproapele să află în lipsă în suferință și în năcaz, — ba tocmai atunci trebuie să-l iubească mai mult căci atunci are mai mare lipsă de ajutor. Cel ce iubește mai tare pe de aproapele său atunci, când e în lipse și neajunsuri are de bună samă un merit îndoit, iar aceasta pentru că ajutorat nu e în stare a răsplăti binefacerea, de care s'a împărțit rămâne deci, că binefăcătorul să-și primească răsplata în ceruri, — până când cel ce își iubește pe de aproapele său când acela se află în stare îndestulătoare se poate întâmpla să-l iubească numai pentru ca se aibă vre-un folos de iubirea lui și tocmai prin aceasta încă în viață își pierde dragostea lui tot meritul. De aceea zic eu, că precum cele cerești întrec pe cele pământești chiar așa întrece aceasta dragoste pe cealaltă.

Sutașul din evanghelie și-a iubit pe sluga sa, pe când acela era sănătos, fiindcă avea folos de el și pentru că împlinea conștientos toate poruncile stăpânului său, — tocmai pentru aceasta nici nu e laudat în s. evanghelie pentru acest fapt; când însă sluga sa a ajuns bolnav atunci i-a arătat toată dragostea, toată iubirea sa și, împins de aceasta iubire, nu s'a îndestulit, că a trimis la Mântuitorul pe cel mai de cinste din prietiniilor săi, ci s'a dus el însuși și l-a rugat cu tot focul inimei sale să tămăduiască pe sluga sa. Și încă nu numai atât, ci încă a mărturisit din inimă că nu e vrednic, ca se primească pe Mântuitorul în casa sa și tocmai pentru aceasta și încă pentru credința, ce o nutreă față de Mântuitorul și numai puțin și pentru dragostea față de sluga sa, care cum știm era bolnav, e laudat cu cuvintele: „Amin vă zic vouă nici în Izrael n'am aflat atâta credință”. (Mat. 8, 10).

Dragostea față de om a sădit-o bunul Dzeu chiar și în îngeri, în ființele acelea fără trup, spirituale, dar totuși mărginite și ele. Aceasta o știm noi din scriptură, — așa: Lot și cu ale sale e scăpat de îngeri din pustiirea Sodomei și Gomorei (Geneza 19, 15, 16;) Petru apostolul e eliberat de asemenea prin îngeri din închisoare (F. Ap. 12, 7). Și acum dacă chiar îngerii ca cele mai curate ființe spirituale îi iubesc pe oameni și încă în așa măsură încât chiar atunci și acolo unde e mai mare lipsa, le vin de grabă în ajutor, oare nu e cu cale, nu e cuviincios, că și omul să vină semenului său în ajutor când acela e în lipsă, în necazuri și în nenorociri?

Eu așa cuget că, Dzeu a rânduit între oameni felurite stări și sorți, a rânduit, că unul să se îmbuibă în toate, iar celalalt să ducă lipsă, unul să fie fericit, altul să sufere, ca avizați prin astfel de împrejurări unul la altul, să crească și să se înmulțească dragostea între ei. S. Augustin zice, că avutul și săracul sunt două lucruri, cari au lipsă unul de altul, — bogatul e zidit pentru sărac și săracul pentru bogat; bolnavul pentru cel sănătos, cel sănătos pentru cel bolnav, ca astfel dragostea să sporească între ei.

Și dacă privești dragostea, cu care se poartă cei mai mulți față de de aproapele, ajuns în lipse și în necazuri, apoi, deși cu adâncă mâhnire, dar trebuie să

mărturisesc, că mulți dintre noi creștinii de astăzi nu urmăm măcar de departe pilda sutașului din evanghelie. Văd eu bine, că multora dintre voi nu le place spusesele mele, dar puneți I. Cr., fiecarele mână pe inimă și vă întrebați, că oare nu vorbesc eu adevăr. Desmintiți-mă dar nu cu vorba numai ci mai ales cu faptele și mă voi bucura. Dar nu puteți face aceasta, căci pe mulți dintre voi îi apasă greu păcatul neubiței de aproapele. Câți sunt între voi, cărora să le pară rău de răul, ce a venit peste de aproapele vostru? Câți dintre voi tind ajutorul de lipsă celor bolnavi și celor săraci? Când un stăpân e bolnav, pofteste, ca sluga să deapăruie să-i fie la îndemână, dacă însă se bolnăvește sluga, stăpânul abia așteaptă prilejul să poată scăpa de el. Nu mai vorbesc de văduve, de orfani și de săraci, pe cari cei bogați, așa îi iubesc de mult, încât nici nu vreau să-i vadă cu ochi.

Și oare aceasta este dragoste față de cei nefericiți? Aceasta însămnă a urmă pilda sutașului păgân? Mi-e teamă, foarte mi-e teamă, I. Cr., că față de mulți dintre noi se vor plini cuvintele: Mulți vor veni dela răsărit și dela apus și se vor odihni cu Avram și cu Isaac.. iar fii împărăției vor fi goniti în întunerecul cel mai din afară” (Mat. 8, 11, 13); repet mi-e teamă de aceasta amenințare înfricoșătoare și de pedeapsa cea înfricoșată, ce așteaptă pe cei răi, dar mă mângâie mult credința, că voi, în urmarea sfaturilor mele părintești, vă veți sili de aci încolo a fi tot mai buni; vă veți sili a încunjura pe de aproapele vostru cu aceea iubire, cu care vă iubiți voi pe voi și nu veți înceta a străpi din inimă cugetul vostru, ura, pisma, clevetirea și tot ce e spre paguba și necinstea de aproapele. Dea bunul Dzeu să fie așa. Amin.

Moise Popoviciu
paroh.

6160|1911.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului nou sistemizat de revizor școlar diecezan, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare. Alegândul revizor școlar va fi corodinat referentului școlar ordinar și-și va primi cercul de agende dela Prezidiul consistorial.

Beneficiul împreunat cu acest post constă din:

1. Salar anual de 2400 cor.
2. Bani de cortel 500 cor.
3. Diurnă de 8 cor. în cazurile de esmisiuni la vizitarea școalelor și pentru alte trebuințe, precum și spesele de călătorie.

Dela reflectanții la acest post se cere să aibă cvalificație pedagogică-academică; ceice pe lângă această cvalificație superioară vor avea și praxă pe terenul școlar, vor fi preferiți.

Aplicarea fiitorului inspector școlar se va face în mod provizor, având afacerea să o reguleze definitiv sinodul eparhial proxim.

Reflectanții la acest post au să prezinte la subsemnatul Consistor, în termenul concursual, cererile ajustate cu următoarele documente:

1. Autobiografia, pe scurt, a recurrentului.

2. Estrasul de botez.
  3. Toate documentele de cari dispun, relative la studiul academic prestat.
  4. Atestatele despre eventualul serviciu școlar, prestat până acum.
  5. Dovezile despre alte eventuale titluri de recomandăție pentru postul de sub întrebare.
- Arad, din ședința cons. plenară dela 7/20 Oct. 1911.

Consistorul rom. ort. din Arad.

CRONICA.

Hirotesie. In 29 I. crt. a hirotosit P. S. Sa Dl. Episcop Ioan intru protopresbiter pentru tractul Banat-Comloșului, pe alesul și întăritul părinte Mihai Păcățianu.

Concurse.

Pe baza rezoluțiunii Ven Consistor de dto 14/17 aprilie 1911 Nr. 7146/910, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei a II-a din comuna Sânmiclăușul mare (Nagyszentmiklos, comit. Torontal) nou înființată, cu termenul de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune pământ circa 34 jughere și două grădini;
2. Birul legal;
3. Stolele legale.

Parohia se compune, din 300 numere de case, din părțile de sat numite: Slatina, Bujac, Chenderesti și partea dela spital încolo către Sarafola.

Alegându-l preot va avea să se îngrijască de locuință pentru sine, să supoarte toate dările publice după întreg venitul beneficiat, să îndeplinească toate funcțiunile, ce cad în competența sa în și afară de biserică, să catehizeze la toate școlile noastre confessionale gr. or. române fără altă remunerațiune și la cea de stat din loc.

Se observează, că din partea corporațiunilor parohiale se intenționează răscumpărarea birului în pământ care afacere e în curgere, deci până la finalizare, alegându-li compete birul legal în natură, iar de aci în colo pământul, cât se va staveri prin corporațiunile parohiale pe lângă aprobarea superiorității dieceane.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se recere ervalificațiune corespunzătoare pentru asemenea parohii. Reflectanții vor avea a se prezenta în sânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

Recursele adresate comitetului parohial și adjutate conform prescrișelor §-lui 13 din „Statutul organic“ sunt a se înainta Prea onoratului oficiu pprezbiteral în B. Comloș (Nagykomlos, comit. Torontal.)

Dăt din ședința comitetului parohial rom. gr. ort. ținută în 4/17 septembrie 1911,

George Dogar
președinte.

Antoniu Minișan
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihai Păcățian* adm. protopresb.

—□—

1—3

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din Coșteiu-mare, protoprezbiteratul Belințului, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

1. Locuință frumoasă în edificiul școlaei, cu 2 chilii, culină, cămară și clădiri economice, precum și uzufructul grădinei școlare. Dările cad în sarcina învățătorului;

2. Salar fundamental solvit de comuna bisericească 802 cor.

3. Întregirea salarului fundamental dela stat 198 coroane.

4. Cvinvenalele prescise de lege.

5. Pentru conferință 20 cor.

6. Pentru scripturistica (tipărituri) 10 cor.

7. Dela înmormântări câte 1 coroană.

De curățirea și încălzirea saiei de învățământ să va îngrijit comuna bisericească.

Alesul va avea să provadă cantoratul în și afară de biserică și să îplinească funcțiunile ce vor obveni în parohie. Va avea să instrueze elevii în cântările bisericesti, să-i conducă la biserică în Dumineci și sărbători și să țină cu ei răspunsurile liturgice.

Să conducă școala de repetiție.

Ceice pot dovedi că știu conduce cor vocal cei cu 4 clase medii și cei cu calcul general „distins“ sunt preferiți.

Petițiile concursuale instruate conform legilor în vigoare, să aștern comitetului parohial din Coșteiu-mare (comitatul Caraș-Severin) u. p. Szapáryfalva, pe calea oficiului protoprezbiteral din Belinț (Temes-megyé).

Reflectanții sunt poștiți a să reprezenta într'o Duminecă, sau într'o sărbătoare, în biserică din Coșteiu-mare, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protoprezbiter.

—□—

1—3

Să repetește concursul pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresci-cantorale din:

1. Minead. 1. In bani gata 200 cor. 2. 4 Hl. cucuruz. 3. Scripturistica 5 cor. 4. Conferința 6 cor. 5. 24 metri de lemne a 5 cor. din cari jumătate compete învățătorului iar jumătate saiei de învățământ. 6. Cvartir și grădină.

2. Slatina. 1. In bani gata 200 cor. 2. Pământ învățătoresc 6 cor. 3. 10 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz 130 cor. 4. 24 metri lemne, 120 cor. 5. Desdăunare pentru teritorul ce-l ocupă în grădina școlaei colna mașinei de calcat a unui consorțiu 5 cor. 6. conferință 10 cor. 7. scripturistica 10 cor. 8. cvartir și grădină computeate în 50 cor.

3. Susani. 1. In bani gata 160 cor. 2. 6 Hl. cereale parte grâu parte cucuruz, 60 litre păsulă. 3. 5 stângini de lemne 100 cor. 4. conferința 6 coroane. 5. scripturistica 5 cor. 6. cvartir și grădină.

4. Văsoaia. 1. In bani gata 687 cor. 2. 12 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz 138 cor. 3. 1/2 sesiune pământ 50 cor. 4. 8 stângini de lemne pentru învățător și școală 192 cor. 5. conferință 12 cor. 6. scripturistica 8 cor. 7. venite stolare 5 cor. Cvartir și grădină computeate în 40 cor.

5. Voivodeni. 1. In bani gata 200 cor. 2. 16 metri de lemne pentru învățător și școală 90 cor. 3. scripturistica 12 cor. 4. conferința 24 cor. 5. cvartir și grădină. Dela înmormântări unde va fi poștiți: 2 cor. dela morți mari cu liturghie, 1 cor. dela morți fără liturghie și 40 fileri dela prunci mici.

La stațiunile aceste vor putea, în lipsa de învățători (parte bărbătească) competa și învățătoare (parte femească) și eventual vor putea fi alese. În ori care din aceste stațiuni alegândul va avea să se îngrijească și de cântorat fără alta remunerațiune și să conducă școlarii duminică și în sărbători la sf. biserică. La toate stațiunile susînșirate este asigurat respective să va asigură eventualul ajutor dela stat respective cvincvenalele recerute. De curatoratul salilor de învățământ, tăierea lemnelor pentru școală, se va îngriji respectiva comună bisericească. Comunei bisericești îi stă în drept a răscumpără naturalele de bucate și de lemne în bani, după cum sunt prețuite în concurs. Doritorii de a ocupa vre una din stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescise, vor avea a le subșterne P. O. oficiu pprezbiteral din Buteni (Körösbökény) com. Arad, până la 30 de zile după publicarea acestui concurs, având a se prezenta în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică din comuna în care a recurs spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Körösbökény (Buteni) la 25 oct. (7 nov.) 1911

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu adm. ppsc: *Iuliu Bodea* insp. școl. —□— 2—3

Pe baza încuviințării V. Consistor Nr. 1813/161 Bis. 1911.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroh din comuna bisericească Chigic, protoprezbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Uzufructul pământului parohial, constător din 7 jugh. arător și fânațe. 2. Birul, o vică de bucate dela fiecare număr de casă. 3. Stolele uzuete. 4. Intregirea dela stat, conform pregătirilor celui ales. Casă parohială nu este; prin urmare alesul se va îngriji de locuință din al său.

Doritorii de a ocupa această parohie, sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Chigic, subșterului protopresbiter, în Mezôtelegd având dâșșii a se prezenta cu știrea protopopului în biserică ort. română din Chigic, spre a-și dovedi desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Pentru comitetul parohial.

Teodor Tărău
preot, preș. com. par.

Vasilie Filip
inv. not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu* ppresb. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare la școala confesională gr. or. rom. din Răchita protoprezbiteratul Belințului să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“ Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 730 coroane. 2. Dela 150 numere de casă câte 12½ kgr. = 1815 kgr. în boambe, prețuit 225 coroane 30 fileri. 3. 1 jugăr pământ arător, prețuit în 50 cor. după care aleasa are a solvi dările. 4. Pentru conferință, dacă participă 20 cor. 5. Pentru scripturistica 10 cor. 6. Locuință în natură, cu supraedificate și intravilan lângă ea. De încălzirea și curățirea școalei se va îngriji comuna bisericească. Aleasa e datoare să instrujeze școlărițele în cântări și lucrurile de mână și în dumineci și sărbători să le conducă la biserică și să susțină ordinea. Petițiile concursuale ajustate în regulă să adresează comitetului parohial din Răchita

pe calea oficiului protopopesc din Bélinez (Belence), și reflectantele sunt poftite a se prezenta în termenul concursual într-o duminică sau sărbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare. Concurrantele, cari sunt mai de multi ani în funcție, au a produce și atestat de serviciu și conduită dela protopopul concernent.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sărb* protopresbiter. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei reactivată vacantă din Cinte, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune pământ. 2. Un intravilan parohial. 3. Despăgubire de pășune. 4. Pentru bir și stole 500 cor. solvinde din cassa cultuală.

Cel ales are să supoarte toate contribuțiile ce se vor eiectă de după pământul benefic și va catehiză la școala noastră confesională fără orice remunerație specială.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se recere cvalificațiune corespunzătoare.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din Cinte să vor subșterne la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab (com. Arad), având recurenții a se prezenta în cutare duminică ori sărbătoare în s. biserică din Cinte, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Cinte, din șed. com. par. dela 25 sept. (8 oct.) 1911.

Toader Morar
președinte

Ioan Popovici
notar.

În conțelegere cu *Demetriu Muscanu* adm. ppest. —□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei din K. Hodoș (O. Hodiș) cottul Bihor protopresbiteratul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. cvartir liber și grădină. 2. Bir preotesc dela fiecare casă 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. stolele îndatinate. 4. Pământul parohial 2 jug. 1360□ și pășunat. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Să notifică, că alesul va fi administrator stabil și în parohia Forosig unde va beneficia: 1. Dela fiecare casă câte 30 lit. cucuruz sfărmat ori 2 cor. 2. stolele îndatinate. 3. Pământul parohial.

În ambele comune alesul va fi îndatorat să supoarte toate sarcinile publice după pământul folosit.

Reflectanții au să subștearnă rugările lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial din O Hodisiu, protopresbiterului concerninte, iar în vre-o duminică ori sărbătoare au a se prezenta în biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop. —□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei din Lupaia cottul Bihor ppiatul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente: 1. cvartir liber cu grădină. 2. Dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. Stolele îndatinate. 4. Pământ parohial 3 jug. 528□. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Alesul va suportă sarcinile după pământul folosit.

Reflectanții la această parohie recursele lor adjutate conform regulamentului le vor subșterne protopopului concerninte, și se vor prezenta în biserică din Lupoia în cutare duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conștelegere cu mine: *N. Rocsin* protopop.

—□—

3—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala conf. gr. or. din **Groș** se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios diecezan, pe lângă următoarele emolumente: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Pământul învățătoresc prețuit în 100 cor. și după care învățătorul are a solvi darea. 3. Venitele cantorale (mort mic 1 cor., mort mare 2 cor.) în calcul mediu 32 cor. 4. cvinvenalele prescrie. 5. cvartir cu grădină. 6. pentru curatorat și vărui, dacă învățătorul ia această sarcină asupra sa 80 cor. din care sumă se va încălzi și sala de învățământ, procurându-se totodată și cele de lipsă la curatorat, vărui, șurluit etc. Alesul are a purta și cantoratul în s. biserică fără alta remunerațiune. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți. Recursele însoțite de documentele necesare și adresate comitetului parohial din Groș (Garassa) să se subștearnă P. O. Oficiu Protoprezbiteral în Mariaradna și sub durata concursului recurenții să se înfățișeze în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 25 sept. v. 1911.

Comitetul parohial.

In conștelegere cu: *P. Givulescu* ppop. înșp. de școale.

—□—

3—3

Devenind vacantă stațiunea inv. din **Mădăras** protopresb. Tincei, pentru îndeplinirea ei se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: în bani gața 484 cor. Relut pentru lemne 108 cor. 16 cub. grâu prețuite 176 cor., 7 cub. cucuruz 56 cor. 3 jug. catastr. 1127□ pământ arător și 1 jug. livadă 144 cor., una cânepiște 8 cor. Competința de pășunat 24 cor. Cortel liber cu intravilan de 661□. Pentru încălzirea salei de învățământ să va îngijl comuna bisericască.

Învățătorul ales va avea să provadă cantoratul și instruarea elevilor școalei de repetițiune fără altă remunerațiune. Stoalele cantorale dela mort mare 3 cor. cu liturgie 4 cor. dela mort mic cununie și maslu câte 1 cor. Darea publică o va solvi alesul învățător.

Cvinvenalul îl va primi numai după cinciani de serviciu prestat în parohie.

Recurenții sunt poștiți a-și trimite recursele lor instruite conform regulamentului școlar și adresate comitetului parohial din Mădăras on. oficiu protopopes din Méhkerék și a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută în 2/15 octombrie 1911.

Comitetul parohial.

In conștelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.

—□—

3—3

În urma autorizării Vener. Consistor de sub Nr. 5519/911 și 6017/911 prin aceasta se publică concurs din oficiu pentru îndeplinirea postului de capelan

timporal sistemizat pe lângă parohul Terentie Oprean din **Cenadul sârbesc** cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune parohială.

2. Stolele legale.

3. Birul preoțesc legal.

4. Din toate aceste, alegându-l capelan va beneficia jumătate. Intregirea dela stat compete întregă parohului. Se notează, că pe anul economic 1911/1912 sesiunea parohială e esarendată, iar partea capelanului e depusă la cassa de păstrare. După ce biserică și va fi încasat anticipațiunea dată pentru intravilanul de 600□ așa numit „**Fundațiunea Laza Nicolaș**“ și aceasta formează venit preoțesc, din care jumătate compete capelanului.

5. Alegându-l capelan are să-și plătească toate dăriile publice după venitul beneficiat. Are a se îngijl de locuință și e obligat — fără altă remunerațiune a catehiză la școalele confesionale gr. ort. române și la școalele neromâne din loc.

6. Deoarece capelanul se alege cu dreptul de succesiune garantat în §. 6 din Regulamentul pentru parohii, și fiind parohia de-clasa primă, dela recurenții se cere cvalificațiune de clasa primă.

7. Reflectanții vor avea a se prezenta în sfânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta desteritatea în rituale și omiletică.

8. Rugările de concurs instruite conform prescrierilor §-lui 13 din Statutul organic și adresate comitetului parohial din **Cenadul sârbesc** (Nagycsanád) sunt a se înainta oficiului protopopes rom. gr. ort. în **Nagykomlós** (B. Comloș) comitatul **Torontal**.

B. Comloș la 14/27 oct. 1911.

Din însărcinare: *Mihai Păcățianu* adm. ppop.

—□—

3—3

CANCELARIE ADMINISTRATIVĂ ȘI BI-ROU DE INFORMAȚIUNI ÎN BUDAPEȘTA

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprosesuale, administrative și comerciale; mijlocesc împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte recvizite economice; finanțez parcelări de moșii, esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efeptuesc tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea, avocat diplomat,
VIII., **Aggteleki-u. 10., l. 7. Nrul Telefonului 171-27.**